

Verslag omgevingsdialog 'De Lakermaat'

Informatieavond op 1 december 2022
Verdiepingsavonden op 12 en 16 december 2022

Algemeen

Op basis van het “Participatiekader Gemeente Montferland 2021” heeft met omwonenden en belangstellenden de omgevingsdialoog inhoud gekregen over de woningbouwontwikkeling ‘De Lakermaat’. In dit verslag wordt het besprokene en de opbrengst beschreven van de informatieavond op 1 december 2022 en de twee verdiepingsavonden op 12 en 16 december 2022 en vormt daarmee een eerste stap in het participatietraject. Vervolgstappen worden nog ingepland en hiervan wordt eveneens een verslag gemaakt. De gebundelde verslagen maken onderdeel uit van de besluitvormingsstukken die aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

In het Bosmanhuus is op 1 december 2022 gestart met een informatieavond waarna vervolgens aan de aanwezigen gevraagd is om zich in te tekenen voor twee verdiepingsavonden op 12 en 16 december 2022. De uitnodigingsbrief is naar ongeveer 200 adressen gestuurd van bij de gemeente geregistreerde inwoners en ondernemers van Lengel. Daarnaast zijn ook de mensen die zich eerder hebben aangemeld via info@lakermaat.nl uitgenodigd. Ook zijn wethouder Rob Mos, raadsleden, Plavei, gemeentelijke medewerkers, familie Meijer en het begeleidingsteam uitgenodigd. Het begeleidingsteam bestaat uit het geselecteerde ontwerpbureau (buro Harro), Open Development en Gideon Consult.

In dit verslag wordt de opbrengst van deze drie avonden beschreven.

Informatieavond 1 december 2022

In totaal waren er 72 omwonenden en belangstellenden aanwezig in het Bosmanhuus op 1 december. Na een welkomstwoord door Trees namens de familie Meijer en vervolgens Rob Mos namens het college van B&W van de gemeente Montferland heeft het begeleidingsteam zich voorgesteld.

Tijdens de avond zijn twee presentaties gegeven. Als eerste een presentatie van Jorrit Vulker over de sociale aspecten/kenmerken van het dorp Lengel, het naoberschap, de geschiedenis en leefstijlen. Opgebouwd vanuit een aantal – voor vele aanwezigen - herkenbare foto’s en gebeurtenissen in Lengel eindigde deze presentatie met de volgende vier vragen om in de verdiepingsavonden nader op in te gaan:

- 1) Wat is het naoberschap in Lengel anno 2030?
- 2) Wat zijn hiervan de kernwaarden ?
- 3) Waarom zijn deze kernwaarden belangrijk ?
- 4) Hoe kunnen wij dit versterken in de uitbreiding van Lengel ?

Vervolgens een presentatie van Peter Kuenzli over het project de Lakermaat. Hierbij is toegelicht: het door de gemeenteraad vastgestelde ontwikkelkader, het gebied, beoogd programma, ontsluitingsprincipe, de visie van de familie, te doorlopen stappen en planning en enkele referentiebeelden m.b.t. ‘wonen te gast in het landschap’.

Naar aanleiding van de twee presentaties (bijgevoegd als **bijlage 1 en 2**) zijn enkele vragen gesteld.

Gestelde vragen op 1 december (met de gegeven antwoorden):

1) Komt er op de verdiepingsavond ook een aparte tafel met als thema natuur?

Antwoord: Ja, er komt een aparte thematafel met als thema landschap, water, natuur. Noot: de andere tafels zijn het dorp/naoberschap, wonen en verkeer en vervoer.

2) Wanneer kan er gebouwd worden?

Antwoord: onze planning gaat nu uit van een onherroepelijk bestemmingsplan in januari 2026 waarna een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen kan worden aangevraagd en vervolgens verleend. Daarna gestart kan worden met de bouw.

3) Biedt de Lakermaat naast woningbouw ook ruimte voor andere voorzieningen?

Bijvoorbeeld winkels?

Antwoord: Er zal geen extra supermarkt komen voor het beoogde woningbouwprogramma van de Lakermaat. Voor een voldoende exploitabel draagvlak zijn een paar duizend woningen nodig. Als bij nadere uitwerking blijkt dat er wel voldoende draagvlak (ook vanuit exploitant) is voor een – mogelijk kleinschaliger - voorziening in de Lakermaat dan wordt die toevoeging toegejuicht.

4) Wat gebeurt er met de oude boerderij?

Antwoord: het projectteam gaat onderzoeken wat er mee kan gebeuren. U kunt uw wens ook kenbaar maken tijdens de verdiepingsavonden (of aangeven op de ansichtkaart; volgt later in dit verslag). Wij horen graag uw reactie of gedachten wat u in de boerderij als nieuwe bestemming haalbaar acht. Inzet is om de boerderij te behouden en her te bestemmen. Een bouwtechnisch en kostenonderzoek wordt uitgevoerd om de functionele mogelijkheden te onderzoeken en beoordelen.

5) Kunt u aangeven wat de voordelen van de Lakermaat voor Lengel zijn?

Antwoord: Wij begrijpen dat niet iedereen zit te wachten op een woningontwikkeling in dit gebied omdat dit ook ten koste gaat van het vrije uitzicht. Tegelijkertijd is er ook sprake van dat er voor jongeren geen (betaalbare) huisvesting beschikbaar is en zij genoodzaakt bij hun ouders moeten blijven wonen. De Lakermaat is een laag dichtheids-plan terwijl in 2009 nog sprake was van een plan met ca 700 woningen (ca 3 x zoveel als nu het geval is). De lage dichtheid van de Lakermaat biedt veel ruimte voor groen en natuurversterking.

6) Wat is de afstand tussen de Lakermaat en DOCKS2 ?

Antwoord: Definitieve besluitvorming door de gemeente over de uitbreiding van het bedrijventerrein moet nog plaatsvinden. Het huidige college heeft de voorkeur voor de oostvariant waarbij het bedrijventerrein maar de provincie heeft hier bezwaar tegenaan getekend. Het is mogelijk dat de gemeente om die reden moet kiezen voor de noordelijke variant maar ook die ligging ligt ver van de Lakermaat af (ook aan de andere zijde van de provinciale weg). De gemeente doet nog onderzoek naar geschikte locaties voor de arbeidsmigranten en de energiehubs. Het projectteam Lakermaat heeft regelmatig afstemming met de gemeentelijke projectleiders om m.b.t. voorgaande goed op de hoogte te blijven.

7) Blijven woningen beschikbaar voor mensen uit de buurt (Lengel e.o.) ?

Antwoord: U kunt uw wensen en behoefte aan de thematafel wonen op de verdiepingavond aangeven. Het perspectief van het dorp en de omgeving is van groot belang.

8) Hoe staat met het opstellen van de omgevings/gebiedsvisie en de afstemming met andere projecten? Is dit in gang gezet en hoe gaat dit lopen?

Antwoord: Het eerste begin met de omgevingsvisie is gemaakt. Voor Lengel e.o. wordt apart een omgevingsvisie opgesteld. Dit traject loopt parallel met de nadere uitwerking van de Lakermaat. Uitwisseling en afstemming tussen projectteam Lakermaat en projectleider omgevingsvisie Lengel e.o. gericht op relaties/overgangen/programma/enz komen hierbij aan de orde.

9) Kunt u uitleggen wat BOPA en vvgb inhoudt en wat hier de consequenties van zijn ?

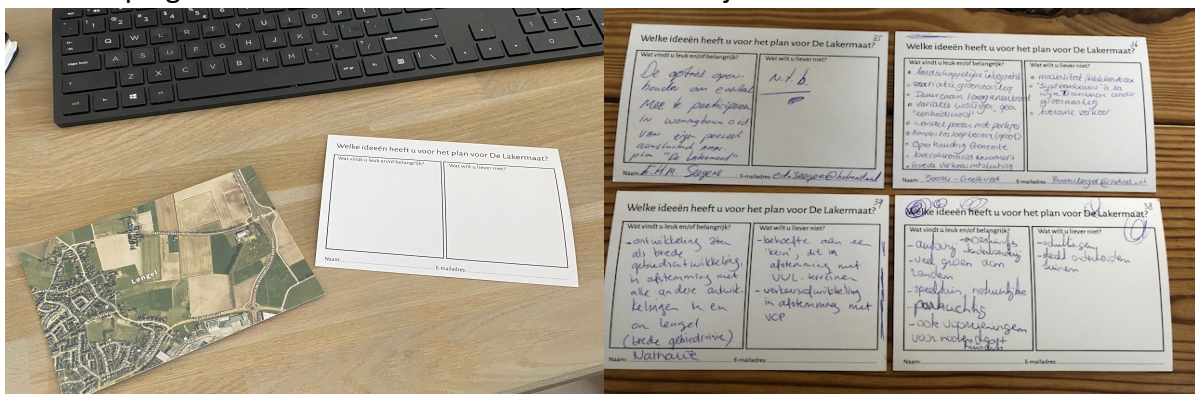
Antwoord: In huidige WRO en omgevingswet is er de mogelijkheid om kleine plannen alvast vooruitlopend te vergunnen onder de voorwaarde dat de gemeenteraad het LSPVE heeft vastgesteld. Dit kan alleen voor kleine onderdelen van het plan (bijv bij sociale huur en goedkope koop), niet het gehele plan.

10) De gemeenteraad heeft het ontwikkelkader vastgesteld. Besluit de gemeenteraad mbt de verdere uitwerking van de Lakermaat niets meer?

Antwoord: Ja zeker wel. De gemeenteraad heeft beslissingsbevoegdheid met betrekking tot het Landelijke Stedenbouwkundig Programma van Eisen (LSPVE) in september 2023 en vervolgens ook nog de bestemmingsplanwijziging. Tussentijds zal de gemeenteraad worden geïnformeerd m.b.t. de voortgang, ook los van besluitvormingsmomenten.

Ansichtkaarten

Tijdens de avond zijn ansichtkaartjes uitgedeeld waarop omwonenden en belangstellenden hun ideeën/wensen voor de Lakermaat kenbaar konden maken. Aan het einde van de avond zijn er 38 beschreven ansichtkaarten in de brievenbus gedaan waarop is aangegeven wat leuk en/of belangrijk vindt en wat men liever niet heeft in het plan. Met deze informatie zijn de verdiepingssessies van 12 en 16 december inhoudelijk voorbereid.

Kernpunten opbrengst ansichtkaarten

Aanwezigen hechten er waarde aan dat Lengel als een eigen kern gezien wordt waarmee het nadrukkelijk geen onderdeel uitmaakt van 's Heerenberg. De Antoniusstraat wordt nu als een drukke weg ervaren waarop extra belasting vanuit de Lakermaat voorkomen moet

worden. Hoogbouw is niet gewenst en wordt door aanwezigen gekwalificeerd als meer dan 3 bovengrondse bouwlagen. De behoefte aan betaalbare, levensloopbestendige woningen wordt onderschreven. Ook veel voorstanders van een apart knarrenhofje en bouwen voor de buurt. Een brede aandacht wordt gevraagd voor voorzieningen. Het lage dichtheidsplan met groeninvulling en het recreatief gebruik van het gebied spreekt aan. Aandacht bij de nadere uitwerking voor een goede inpassing / aansluiting op bestaande woningen/omgeving bijvoorbeeld door een (groene) buffer te creëren tot de huidige woningen.

In **bijlage 3** zijn alle opmerkingen op de ansichtkaarten uitgeschreven.

Verdiepingsavonden 12 en 16 december

Algemeen

Op 12 en 16 december zijn twee verdiepingsavonden georganiseerd waar in totaal resp. 30 en 23 omwonenden/belangstellenden hun inbreng op vier thematafels hebben ingebracht.

De thematafels zijn:

1. Dorp: in welk dorp willen we leven (in 2032)?
2. Landschap (met daarbij water, natuur, biodiversiteit, klimaatadaptie, bewegen, mogelijk initiatieven, relatie naar omliggende gebied).
3. Wonen (woningbouwprogramma, perspectief voor huidige bewoners van Lengel, mogelijke initiatieven, voorzieningen die wonen aantrekkelijk maken).
4. Verkeer en vervoer (auto ontsluitingen, parkeren, langzaam verkeerroutes, verbinding met netwerken buiten het gebied).

De aanwezigen hebben op kaarten, tafelkleden en post-its hun opmerkingen, kanttekeningen, adviezen m.b.t. de ontwikkeling van de Lakermaat kenbaar gemaakt. In **bijlage 4** (12 december) en **bijlage 5** (16 december) zijn alle opmerkingen uitgeschreven en zijn enkele foto's van de avonden bijgevoegd (**bijlage 6**).

In aanvulling op de opbrengst zoals weergegeven in bijlage 3, 4 en 5 zijn er twee schriftelijke reacties opgestuurd. Afspraken met de auteurs worden ingepland.

Per themavond zijn de belangrijkste gemaakte opmerkingen/ tips en adviezen mondeling teruggekoppeld aan de hele groep aanwezigen zodat ook zij daarmee deelgenoot worden wat in de andere groepen is ingebracht. Hieronder de visie van bewoners en ondernemers in Lengel per thema.

Het dorp Lengel

Het dorp Lengel is door de stedelijke ontwikkeling aan de zuid en westzijde ingesloten geraakt door 's Heerenberg Oost en de ontwikkeling van grootschalige logistiek. Toch beschouwt het dorp zich niet als onderdeel van 's Heerenberg. Cultureel gezien beschouwt Lengel zich nog steeds als een onderscheidende dorpsgemeenschap die meer bij de Achterhoek en Oude IJsselstreek hoort dan bij de Groene Metropoolregio (Arnhem/Nijmegen). Natuurlijk is veel van het vroegere dorpsleven verloren gegaan. Verenigingen zijn opgeheven, cafés hebben moeten sluiten net als de Sparwinkel van Wissink en de school die korte tijd (1921-1937) in het dorp gevestigd was.

Nagenoeg alle aanwezigen benadrukken het belang dat de kern Lengel met de beoogde uitbreiding haar eigen karakter kan behouden en daar waar mogelijk versterken. Waarde wordt gehecht aan ongedwongen verbinding en saamhorigheid. Nog steeds leeft er een sterk dorpsgevoel en ontmoeten bewoners elkaar graag en overal. Spontane ontmoetingen en daaruit voortkomende activiteiten zoals samen pizza's bakken en rondbrengen in de

buurt maar ook in verenigingsverband en op de jaarlijkse kermis. Het Bosmanhuus wordt gezien als een ideale locatie voor de jaarlijkse festiviteiten maar ook voor cursussen, spontane activiteiten en verenigingsleven. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat door de 24-uurs economie en het ontbreken van spontane zorg voor elkaar het niet makkelijker wordt om het naoberschap – ook met de beoogde uitbreiding – meer inhoud te geven. Op de avonden in december over de ontwikkeling van De Lakermaat komt de dorpsidentiteit op veel manieren aan bod. Met de ontwikkeling van het VVL terrein, De Lakermaat en aanpalende gemeentegronen komen er in de komende 3-10 jaar ca. 750 nieuwe dorpsbewoners bij op een huidige bevolking van rond de 300 mensen. De bewoners van Lengel zien daarin een kans voor het dorp om Lengel van een ontmoetingsplek te voorzien waarmee het gemeenschapsleven weer kan worden versterkt zodat hiermee synergie ontstaat tussen het bestaande en nieuwe deel. Velen zouden het toejuichen dat nieuwe bewoners weer buurt maken als ze hier komen wonen, voor elkaar willen klaarstaan als dat nodig is en een bijdrage willen leveren aan de activiteiten in het dorp. Het is daarvoor van belang dat ook de jeugd weer kan wonen in Lengel. Deze wens roept ook de vraag op of de betaalbare woningen dan wel beschikbaar komen voor mensen die sociale en economische binding hebben met het dorp. Lengel verwacht dat dat eerder het geval zal zijn met mensen die in het dorp of in de Achterhoek zijn geworteld. Het dorp vindt het van groot belang dat de woningbouw gevarieerd is net als de huidige bebouwing en een dorps karakter heeft met een landelijke uitstraling. Hoogbouw (en dat is alles hoger dan 3 lagen met een kap) is uit den boze.

De wensen om rond 't Bosman Huus een versterkt centrum voor Lengel te maken leeft sterk. Zeer velen spreken zich uit voor de komst van enkele voorzieningen die worden gemist in het dorp. Een cafetaria, een landwinkel, een muziektent maar ook een huisarts zou zeer welkom zijn in het dorp. Voorzieningen voor de jeugd worden ook gemist. Er is veel overlast van drugshandel op de parkeerplaats bij het dorps huis. Het zou mooi zijn als bij de nieuwe inrichting en mogelijke voorzieningen ook deze situatie kan worden verbeterd.

De visie van familie Meijer en het Ontwikkelkader op de landschapsontwikkeling

Als het gebied bebouwd moet worden vanuit besluitvorming door de gemeenteraad dan omarmen nagenoeg alle aanwezigen het lage dichtheidsplan waar veel ruimte is voor groen, natuur en versterking van het landschap. De visie sluit wat dat betreft aan op de wens van de omwonenden. Mede door de aandacht voor elkaar wordt bij de nadere uitwerking van het plan gevraagd om fruitbomen en boomgaarden waar de oogst gedeeld kan worden. Hiermee zal het gebruik en plezier van de Lakermaat ook voor de huidige bewoners alleen maar toenemen. Het huidige landschap wordt naast ruim (prettig) ook kaal gevonden, er is waardering voor het landschap van voor de ruilverkaveling. Een landschap met meer diversiteit, houtwallen, hagen, struwelen – een coulissenlandschap is kenmerkend voor deze streek. Klimaatrobuustheid, natuur-inclusief bouwen en biodiversiteit worden gezien als belangrijke dragers voor het plan. Verdere verdroging van De Lakermaat moet voorkomen worden door overtollig regenwater vanaf Lengel naar het gebied te transporteren.

“Idee is prachtig”, “Veel succes” wordt geschreven, op de ansichtkaarten wordt positief gereageerd op het aanplanten van bomen, struiken en hagen, het terugbrengen van het water en het maken van een omgeving waarin flora en fauna weer kunnen floreren. Daarvoor is het van belang dat ook duisternis als een kwaliteit wordt gezien en er een verlichting komt die de natuur niet onnodig verstoort.

Slechts één van de bewoners heeft aangegeven helemaal geen bebouwing te willen en vindt het akkerland mooi zoals het nu is. Bewoners die het gebied goed kennen geven ook goede aanwijzingen voor de uitwerking van de plannen. Houd rekening met klimaatverandering bij de keuze van de bomen en de beplanting. Zou het niet mogelijk zijn om een voedselbos te maken met hoogstam fruitbomen van oude rassen, met ook noten en kastanjes. Kan er een pluktuin komen en moestuinen wellicht? Zorg voor variatie in de hagen. Ga verstening van de erven tegen en ga na of er meer groene daken gemaakt kunnen worden in een goede balans met zonnepanelen. Houdt het regenwater zoveel mogelijk vast in het gebied en maak dat weer zichtbaar in slootjes, wadi's en poelen. Laat de woningbouw echt opgaan in het landschap en bedenk goede manieren om bewoners achter hun huis voldoende privacy te geven zonder dat er schuttingen komen en het landschap verrommeld wordt.

Daar ligt een grote uitdaging voor de landschapsarchitect en stedenbouwer: op welke wijze kan de behoefte aan privacy en de gehechtheid aan het eigen erf worden gecombineerd met een woonlandschap waarin de gemeenschappelijke beleving van dat landschap en natuurwaarden voorop staan? Dank hierbij ook goed na over geschikte locaties en routes voor hondenbezitters en speelplekken. Eén van de insprekers deed daarvoor een goede suggestie: zorg dat je de regels die gelden in de open tuinen heel goed vastlegt zodat iedere koper en huurder weet wat hij/zij huurt of koopt. Een andere bewoner vraagt terecht ook tijdig aandacht voor een goede regeling van het beheer van gemeenschappelijk gebruikte gronden.

Hoewel er veel steun is voor het wonen te gast in het landschap zijn er ook duidelijke zorgen uitgesproken. Voor de huidige bewoners van de Antoniusstraat (oostzijde) is het van groot belang dat de woningbouw niet direct gaat grenzen aan hun huidige tuinen en dat er wordt voorzien in voldoende buffer naar de bebouwing en ook voldoende openheid (beleving van ruimtelijkheid) om nog contact en enkele zichtlijnen met het landschap te houden.

Woningbouw

Nut en noodzaak van de woningbouw worden algemeen onderkend. Daarbij is aangegeven dat 289 woningen op de gronden van familie Meijer wel de grens moet zijn. De grote nood aan betaalbare woningen voor starters wordt onderschreven, al is er ook een zeer grote steun voor levensloopbestendige woningen en noemen verschillende mensen een Knarrenhof als wens. Wanneer je daarover doorpraat aan de tafels wordt een grote variatie aan woningen toegejuicht voor jong en oud, arm en rijk, voor kleine huishoudens en gezinnen, ook in de vrije sector en in het aanbod van kavels van verschillende omvang. Op het onderdeel duurzaamheid zijn uit de Omgevingsdialoog veel ideeën gekomen. Houd met de oriëntatie van de daken rekening met zonne-energie. Bouw all-electric woningen met gebruik van warmtepompen en zonnecellen. Ga bouwen met hout en natuurlijke materialen. Ga na of een collectieve energievoorziening mogelijk is bijvoorbeeld met een energicoöperatie.

Bewoners en ondernemers vinden dat in dit gebied er ook kansen liggen om met nieuwe aan dit landschap aangepaste woonvormen te komen. Boerderijhuizen, schuurwoningen, in de glooiing van het landschap ingepaste huizen met groene daken. Het zou toegejuicht worden wanneer De Lakermaat ook ruimte biedt aan ateliers of ondernemen aan huis, wanneer dat niet het veilig wonen hindert. Dat draagt bij aan de economie, aan voorzieningen en aan meer levendigheid. In alle gevallen zal een passende landschappelijk ingepast oplossing gevonden moeten worden voor het parkeren. Ook de auto is te gast in het landschap en

parkeeroplossingen zullen goed ingepast moeten worden zowel op de vrije kavels als in de betaalbare woningbouw. Parkeren langs de straat is niet de bedoeling. Zoals een bewoners opmerkt: “We willen niet het gevoel hebben dat je in Center Parcs woont met overal auto’s om je heen.”

Van vele kanten wordt familie Meijer opgeroepen om boerderij De Laak te behouden en daarbij na te gaan of met een nieuwe bestemming niet ook meer inclusiviteit kan worden bereikt door een woonzorgcomplex te realiseren voor mensen met een beperking of anderen die begeleid wonen nodig hebben. Kan er niet ook een rol zijn in een zinvolle dagbesteding of een sociale onderneming gekoppeld wordt aan het groenbeheer van het erf en omliggend landschap?

Uit de Omgevingsdialoog komen twee dilemma’s naar voren: Komen de woningen en kavels wel bij voorrang beschikbaar voor mensen uit de buurt en op welke wijze wordt de wel onderschreven variatie in de praktijk gerealiseerd? Waar komen de sociale huurwoningen en waar de duurdere huur- en koopwoningen en hoe sluit dat aan bij de bestaande bebouwing. Er is bij een aantal bewoners niet zonder meer het vertrouwen dat sociale woningbouw ook zo gebouwd en beheerd kan worden dat het samenleven goed verloopt. In het verdere verloop van het ontwerpproces zullen we hierop verder terug moeten komen. Maar dit is niet het grootste discussiepunt dat uit de Omgevingsdialoog naar voren is gekomen. Dat is ongetwijfeld de ontsluiting van het gebied.

Ontsluiting

De Antoniusstraat is al een drukke weg waarbij een extra belasting vanuit de Lakermaat ongewenst is. De auto-ontsluiting zoals opgenomen in de Ontwikkelkader via de Meilandsedijk wordt onderschreven. Het is van belang dat zoveel mogelijk verkeersbewegingen door de huidige kern Lengel voorkomen worden. Een tweede auto-ontsluiting over de Hartjensstraat is prima voor fietsers en wandelaars, maar door velen als ongeschikt bestempeld voor extra autoverkeer. Indien deze er toch zou moeten komen, dan kan dit niet zonder verbreding, aandacht voor nu aanwezige fietsers (onderdeel knooppuntenroute) en een kwalitatieve ontsluiting richting Doetinchem/Arnhem liefst via de provinciale weg. In de planontwikkeling zal afstemming gezocht moeten worden met het gemeentelijk Verkeerscirculatieplan (VCP). Omwonenden hechten waarde aan parkeren direct naast de woning maar beseffen dat dat strijdig is met de landschappelijke beleving vanuit de woning. Indien er goede ‘laad-los-plekken’ zijn, wordt geconcentreerd parkeren een stukje verderop acceptabeler. Let hierbij wel op laadvoorzieningen voor elektrische auto’s, die men graag gekoppeld aan het eigen huis met zonnepanelen daarop zou zien. Bij een keuze voor de groenbeleving wordt de oplossing om te laden en lossen nabij de woning met gecentreerde parkeeroplossingen op iets meer afstand dus onderschreven. Dit vraagt wel nauwkeurige planuitwerking. Het Bosmanhuus wordt als centrale plek voor de kern Lengel gezien. Van belang dat hier voldoende ruimte voor parkeren tbv de kermis en het schutterijfeest wordt behouden. Het OV-gebruik vanuit Lengel is niet optimaal; een OV-halte in de buurt van het plangebied is welkom.

Nu zijn ommetjes alleen mogelijk langs de wegen rondom het gebied (rondje van zo’n 5km). De ontwikkeling biedt veel kansen om het gebied voor wandelaars (en hun honden) en fietsers veel beter te ontsluiten met aantrekkelijke wandel- en fietspaden, zodat ook een kleiner ommetje gemaakt kan worden. Daarmee kan ’t Bosman Huus en een nieuwe kern ook meer verbonden worden met de omgeving.

Presentatie sociale aspecten/kenmerken van het dorp Lengel, het naoberschap, de geschiedenis en leefstijlen is apart bijgevoegd ivm de grootte van het bestand.

Presentatie van Peter Kuenzli over het project de Lakermaat is apart bijgevoegd ivm de grootte van het bestand.

	Wat vindt u leuk en/of belangrijk ?	Wat wilt u liever niet ?
1	a Een ontwikkeling die de kansen voor revitalisering van de kern Lengel kunnen bevorderen. b Ontwikkelen van een fysieke kern ; ontmoetingscentrum samenwerking Plavei	
2	a Nul drempel koopwoning / appartement (mag meerdere lagen op elkaar) b Veel groen; vijvertje c Honden-uitlaat veld (geen veldje) d % betaalbaar mag hoger dan 12,5% e Meer betaalbare woningen ! Voor mensen uit de buurt	a Te weinig parkeerplaatsen b Kavels niet verkopen aan mensen buiten de buurt
3	Veel sukses	
4	a Een goed ingericht herkenbaar dorpscentrum b Een groot aandeel betaalbare koop en huurwoningen c Een goede ontsluiting d Een visie voor Lengel en omgeving (gemeente)	
5	a Knarrenhofje b Veel groen en water c Kerkepaden / zandpaden; zoals de Trambaan was d Ontsluiting noordzijde bij manege -> de burg. Bremerweg op zien te krijgen e Ontsluiting Meilandsedijk f Schapenweide zoals was in wijk Trambaan	a Hoogbouw b Winkels -> alleen wonen trekt nl ook meer beweging van mensen en auto's (onrust)
6	a Verbindingsweg naar het dorpshuis. b Winkel; al is het bij de Bongerd	a Hoge gebouwen b Groen maar geen grote bomen; dan hebben we niets aan zonnepanelen
7	a Inspraak bewoners Lengel b Sociale woningbouw in de kern van het project met aan de rand vrije sector c Groen karakter met doorzichten	Teveel rijwoningen met kans op een rommelig geheel
8	a Woning te gast in het landschap b 2-de ontsluitingsweg Hartjesstraat nabij manege c Slootjes d Wandelpaden e Knarrenhofje	Niet meer dan 2 woonlagen
9	Grote groene buffer achter de bestaande woningbouw	Geen sociale woningbouw achter bestaande woningbouw
10	Goede verbindingsweg naar het dorpshuis	
11	a Leefbaarheid Lengel b Dorpshuis / Verenigingen centraal met evenemententerrein c Woningen voor starters uit de omgeving / achterhoek d Wat is het plan voor de omliggende gronden met name aan de zijde van de Antoniusstraat?	a Geen hoogbouw b Geen ontsluiting op de Antoniusstraat
12	a Levensloopbestendige woningen (met eigen voor- en achtertuin) b Woningen voor jongeren (met eigen voor- en achtertuin) c Vrije sector woningen d Buurt winkeltje / cafetaria	a Blokdozen b Geen mensen uit het westen
13	a Idee is prachtig b Houd rekening met ruimte maar ook met de woningen die er reeds staan. Geef hen nog de ruimte. c Rijwoningen, - sociale woningen en hoogbouw dicht bij Meilandsedijk en vrije sector meer naar de andere zijde (Hartjesweg) d Zelf ben ik zeer geïnteresseerd in een van de woningen	Bouwen van de Lakermaat beschermt mensen in Lengel tegen de bouw van loodsen e.d.
14	a Te gast in het landschap b Vrij/mooi uitzicht houden; niet uitkijken op een rij/aantal woningen c Fijn dat de familie aan het roer wil blijven d Stuk park achter ons perceel waar wij direct naartoe kunnen	a Hoogbouw achter ons perceel b Sociale huurwoningen achter ons perceel c Kan ons agrarisch stuk grond meeliften op de bestemmingswijziging en ook bouwgrond worden ?
15	a Woningen volgens landelijk karakter b Aandacht voor starters	Geen blokkendozen
16	a Knarrenhofje b Levensloopbestendige woningen c Veel groen d Buurtwinkel / cafetaria of iets dergelijks e Plaatselijke bevolking voorrang	a Docks2 als buur b Appartementen c Mensen uit het westen
17	a Woningen voor starters b Behoud van groen en landschappelijk karakter c Dorps karakter behouden ook in de stijl van bouwen	a Hoogbouw b Teveel woningen dicht op elkaar
18	Wat wordt de minimale afstand tot de percelen aan de oostzijde van de Antoniusstraat ? Komt daar ook bossage ?	a Absoluut geen ontsluiting aan de noordzijde; dit wordt een ramp voor Antoniusstraat, Landweg en Korenhorsterweg b Hulpdiensten zijn veel sneller via Meilandsedijk en ontbrekende schakel ter plaatse.
19	a Hoe wordt voorkomen dat Lakermaat niet Lengel wordt ? b Komen er nog voorzieningen voor de jeugd in huidig Lengel ? c Hoe wordt de Lakermaat sociaal verbonden met Lengel ?	

	Wat vindt u leuk en/of belangrijk ?	Wat wilt u liever niet ?
20	Stukje begeleid wonen in kleinschalige vorm bv dementerende / gehandicapten zodat de samenleving echt samen komt	
21	a Dorpskern met zorgvoorziening b Buurtwinkel c Kermis terrein d Samenwerking VVL terrein e Zoveel mogelijk woningen voor de gemeenschap Lengel en buurtschappen	Beslist niet meer dan 289 woningen
22	Als het plan maar past in de omgeving	a Niet teveel woningen b VVL terrein bij 's Heerenberg ?
23	Dat de wijk zodanig wordt ingericht waardoor de mensen zich Lengels gaan voelen dat er weer nieuwe initiatieven ontstaan. Dat gemeenschapsleven nieuw en intensiever wordt	
24	a Woningen voor mensen uit de buurt b Groen is meer dan gras en bomen c Groen is ook inheemse struiken; bloeiende bermen en waterloopjes	
25	a Brede visie mbt de hele omgeving (toekomstvisie) b Goede verkeersontsluiting (niet via de Antoniusstraat) c Biodiversiteit. Dus niet alleen maar gras en bomen. Veel variatie in hagen; vast planten (inheems), struiken, wadi's	Geen hoogbouw (boven twee lagen)
26	Betaalbare woningen huur/koop	
27	Geen bebouwing	a Geen hoogbouw b Sociale huur aan de rand houden zonder overlast
28		a Laagbouw b Uitzicht groen
29	a Versterking centrum dorp Lengel rondom Bosmanhuus b Goede aansluiting op huidige structuren maar daar houdt plan nu rekening mee c Voldoende groene ruimten d Dat het uitbreiding Lengel is	Meer sluijperkeer door huidige dorp
30	a Dat de kern Lengel weer vorm krijgt: Bosmanhuus met evenementenlocatie en lokale service voorzieningen centraal tussen VVL-terrein, Trambaan en Lakermaat b Mogelijk een pilot met waterstofgas ism energie-hub uit Docks2 c Recreatieve / toeristische routes ter compensatie van verpeste Meilandsedijk	a Niet opgaan in 's Heerenberg; groot cultuurverschil, waarbij nu de kans is om de dorpskwaliteiten weer te versterken b Probeer te ontwerpen vanuit een dorpsperspectief; verspringende gevels ; verschillende dakrichtingen etc c De boerderij als dagbesteding voor mensen met beperking d Functies groenbeheer, dienstverlening etc bijv Zozijn
31	Groene buffer tussen Lakermaat en achtertuinen Antoniusstraat	a Hoogbouw b Aantal van ca 300 woningen tov huidige aantal bewoners c Ingang/uitgang aan Antoniusstraat
32	a Huizenbouw in parkachtige structuur b Waarin mensen en kinderen zich vrij voelen c In de boerderij een zorgboerderij met beheerfunctie; denk aan Zozijn	
33	Archelologisch onderzoek ; Raap ?	
34	a Veel bomen b Veldjes c Zichtlanen d Groenstroken	a Hoogbouw b Weg langs mijn perceel c Gedwongen verkoop van mijn perceel
35	De opties openhouden om eventuele mee te participeren in woningbouw oid van mijn eigen perceel aansluitend aan de Lakermaat	ntb
36	a Landschappelijke integratie b Variatie groenaanleg c Duurzaam / energieneutraal d Variatie woningen; geen eenheidsworst e Wandelpaden ; niet perkjes f Hondenloopgebied (groot) g Openhouding gemeente h Betrokkenheid inwoners i Goede verkeersontsluiting	a Massaliteit / blokkendozen b Systeembouw a la wijk Trambaan zonder groenaanleg c Toename verkeer
37	Ontwikkeling als brede gebiedsontwikkeling in afstemming met alle andere ontwikkelingen in en om Lengel (brede gebiedsvisie)	a Behoefte aan een 'kern', dit in afstemming met VVL-terreinen b Verkeersafwikkeling in afstemming met VCP (VerkeersCirculatiePlan)
38	a Moestuintjes b Autovrij c Kinderboerderij d Veel groen aan randen e Natuurlijke speeltuin f Parkachtig g Ook voorzieningen voor naoberschap + huisarts	a Schuttingen b Slecht onderhouden tuinen

Verdiepingsavond 12 december 2022

Tafel : Landschap

Uit het zicht houden van Docks	Kan mooier worden dan nu door veel groen te behouden.
Boederwinkels (ook nu al)	Liever wel een grote brede parkeerstrook achter de woningen van de Antoniusstraat
autoluw	nu positief = uitzicht / ruimte / vergezicht
aantal auto's	niet te dicht op woningen
toegankelijkheid	bouwen in het groen / verscholen
houd rekening mrt klimaatverandering wat betreft boomkeuze	duisternis
hondenloopveld	ommetjes kunnen maken (kan nu niet)
financiële uitruil met ontwikkelaars docks wat betreft geluidswal	honden uitlaten
park	patrijzen
vijvers en bomen	honden vs koelen
huizen los in het landschap - vrijstaand	water / schaatsen / eenijes voeren
wandelen en fietsen	rust wordt verstoord door de wijk
waterschap: sloot meanderen	docks aan het oog onttrekken
hoogstam - fruitbomen - noten - voetselbos	geen dockchiltd
uitlaagtegebied honden	natuurlijker landschap, akkerranden, patrijzen, wilde bloemen
oude fruitrassen	kaal (dus bomen)
waterproblematiek	speels / glooiend / natuurlijk
activiteit bij het dorp	biedt mogelijkheden voor wandelingen etc. terwijl wij er nu omheen lopen via verharde wegen met verkeer
menschen houden hier wel erg van eigen grond/kavel	nu: vrij wonen
water (schaatsen?)	privacy alle omwonenden word ontnomen
pluktuin	Geen rijtes / massale bebouwing achter de bestaande bebouwing (Antoniusstraat)
wadi - kikkerpoel -> water trekt dieren aan	geen blokkendozen xl - logistiek
meer bomen - meer water	geen migrantenhotel
leuke	licht en geluid vervuiling door industrie en verkeer
nu: vrij - strak ?	geluid van rondweg
zichlijnen vanaf Antoniusstraat	druke wegen - ommetjes
water problematiek	verlichting
verschralen bouwvoor / grond weg -> wat van te maken ?	24 uurs economie - (=geluid)
meer bomen	zandpaden om over te wandelen zoals bij het pad de Oude Trambaan was
collissenlandschap (was ook zo)	nu: kaal
meer bomen / groen / zwemvijver	vijver / bomen / lanen met hoogstam fruitbomen / wandelpad / fietspad / verbinding Driehewelenweg voet/fiets

Verdiepingsavond 12 december 2022

<p>Tafel : Wonen trots op erf wonerven levensloopbestendig 500 m2 kavel max 3 verdiepingen boerenerven ontmoetingsplek (vervalde grond-> hoe gebruiken?) Lokaal winkel / fruit uit grond / tuinkers Camperplek / trimbaan ..kerkepaden niet wonen programma - supermarkt ? Voorzieningen trimbaan verspreid over het terrein privacy huidige bewoners komt in gevaar snaakbaar kavel in eigendom maar een gedeelte moet zeker open blijven Tafel Wonen: tafelleed Voorstel: - Kavels in de verkoop - Huizen zoveel mogelijk laten opgaan in het landschap Bij veel hout en aangepast kleur van de bakstenen etc - Zoveel mogelijk dakken met begroeiing (sedum); bijv op schuren - geen identieke rijtjeshuizen, maar wisselende huizen in een rij bijv.boerderijhuizen, schuurwoningen - beslist geen hoogbouw / appartementenbouw(tjes) - gevoelsmatig voelen we ons meer bij de Oude IJsselstreek + Doetinchem horen dan bij Didam - woonvormen met afgezette tuinen en hekjes (?) zonder afscheiding - levensloopbestendige woning; laagbouw - kavel ca 400-500 m2 max. - landwinkel - Graag voorzieningen; paal en perk verkeer Oude boerderij behouden blijven Geen hoogbouw (3 lagen is wel max of 2 lagen met kop) Natuurlijke afrastering/laag, waar mogelijk ivm huisdieren t zal zeer mooi zijn 'centre parcs' idee regels ivm open tuinieren; zet deze duidelijk voorop zodat men weet waar men in koopt, dan is de leus aan de koper Vrije sector meer richting Hartjensstraat, Antoniusstraat Sociale huurwoningen / koopwoningen richting Meilandsewijk Woningen die opgaan in de natuur; geen appartementen Laagbouw Duurzaam gebouwd; lokale materialen; geen rijtjeshuizen, massa Veel groen; biodiversiteit; ruim opgezet, bomen hout verwerkt; vrij uitzicht Boerderijstijl woningen, privacy, Landhuistijl/opgebeeld gezonde mix van betaalbare woningen met vrije sector levels, senioren, starters Privacy van huidige bewoners respecteren en behouden natuurlijke materialen gebruiken, geen staal ect maar juist bijv hout voldoende groene buffer tussen nieuwe woningen en de huidige woningen aan de Antoniusstraat Boederij--> landwinkel / dienstencentrum; wonen/werken (dienstverlening) Atelier / fotograaf; tekenatelier; ruimte voor ondernemers natuurlijke heggen gebruiken Lokale ondernemers betrekken Achterhoeks padvaat (Netterden) architectuur aan het water woonerf (boerenerv) -> levensloopbestendig Kapschuurwoning tto ca 2 woonlagen boeiengronds en 1 lg ondergronds Sociaal + vrije sector levensloop let op: kavel 136 niet uitgesloten wordt van eventuele bebouwing of ontsluiting Om er op uit te kijken lijkt het mij prachting om de huizen geïntegreerd te zien in het groene center parcs sichtig</p>	<p>Greene dakken -> dakken goed benutten (podcast: omgevingsgesprekken aflevering 15 sept 2022) Jongeren! Ruimte voor ondernemen aan huis (zodat het geen slaapwijk wordt) Geen appartementen Auto te gast Woonerf Seniorenwoning in combinatie met jongeren Dakken gebruiken voor zonnepanelen / sedum Oude regio is Oude IJsselstreek; niet Arnhem Open bouw; geen hekjes; denk na over hondenbezitters Geen vereniging van eigenaren Levensloopbestendige woningen Knarnehofje kleine ruimte voor gemeenschappelijke tuin voor liefhebbers Variante in bouwstijl Opgaand in natuur Antrasiet dakken Maximaal 2 woonlagen Ect knarnehof Houtskeletbouw Schuurwoningen Dakken op zuiden - zonnepanelen Warmtepompen (van het gas af) Aantal levels Denk aan hondenbezitters ivm loslaten in eigen tuin Bouwen in groen, prive trefpunt + landwinkel in de boerderij Beeldkwaliteitsplan niet te strak qua vormgeving Geen hoge afrastering om de percelen; reining houden met loslopende huisdieren ontsluiting van de kavel dus veel tuin Natuurlijke producten privacy; deels met eigen tuin en deels van de omgeving genieten max 3 woonlagen ; incl zolder sociale huurwoningen aan de Meilandsewijk, vrije sector woningen aan de kant van de Hartjensstraat etc Blokkeren zicht op industrie groene omgeving groene huizen dakken met zonnecellen geen hoogbouw verschillende leeftijds categorieën Vrijstaand verschillende groepen huizen met eigen en gemeenschappelijke tuinen Variatie van bouwen geen hoogbouw veel groen Buurtwinkel / zorgvoorziening Centrum rond het dorpshuis Levensloopbestendig wonen Energiezuinig Open tuin wonen in landschap Behoud boerderij Meijer natuurlijk verloop met de bestaande bebouwing woningen voor de huidige oudere bewoners woningen voor de jeugd die een band met Lengel hebben het huidige dorpshuis als kern van het dorp met activiteitsterrein geen hoogbouw Montferland is aangesloten bij innoopunt Arnhem/Nijmegen - voor de nieuwe bewoners zou de regio achterhoek beter passen dan regio Arnhem bij sociale woningbouw dus graag mensen uit de regio Achterhoek en niet Arnhem. Lengel is qua identiteit gericht op de Achterhoek</p>
---	--

Verdiepingsavond 12 december 2022

Tabel : Verkeer	
Meilandseweg als ontsluitingsweg	overlast hangende bij parkeerplaats voetbalvereniging
Opricht creëren bij kruising Hartjensstraat en Burg. Van Breenweg (N316)	Liefst ontsluiting zo (uitleg via bedrijventerrein)
Verbreiden Hartjensstraat als er een opricht komt bij N316	geen speelplekken in 't dorp
Hartjensstraat nu te smal; alleen nooddiensten met een paaltje ?	ommetje te lang met kinderen
Geen aantakking/ontsluiting op Antoniusstraat	hard rijden + te druk Antoniusstraat
Fietspad bij Veenseweg	Zandpad naar bos (vanaf hoek Antoniusstraat / Hartjensstraat)
Hoe om te gaan met bouwverkeer (via Hartjensstraat?)	Mooie verbinding naar Zomekrook -> Montferland
Noordontsluiting vanaf Hartjensstraat ook te smal	Ingepikt ? 2 ?
Locatie Bosmanhuus; kermis + schuttersfeest; parkeren en ruimte nodig	ventweg langs N316 loopt dood op fietspad
Fietspaden langs 's Heerenbergsseweg ?	Extra ontsluiting ventweg(en) bij N316 / Hartjensstraat
Oude trambaan (ingeteeld op foto)	Rotonde Meilandsewijk; ontwijken met kids ri school
Voorkomen sluiproute via Oude Kapelstraat	Niet 't gevoel dat je in Centerparcs woont = auto's overal
Halte OV (richting Ulf) bij Meilandsewijk?	Hartjensstraat te smal voor veel verkeer + geen ruimte voor wandelaars
Hartjensstraat; 2-de ontsluiting via parallelweg (nu langs N316; wel ok, helemaal nieuw aangelegd)	Eigen auto; belangrijke minimaal 2 auto's per huishouden
Burgstraat; passeren voor 2 auto's mogelijk	Evt dubbelgebruik P-voetbalvelden
Waar kermisexp. ; zelf ?	Willenssen nog niet benaderd ; kavel 135
Voorkomen sluiproute Antoniusstraat	Aandacht voor scholieren
Water VVL terrein ; richting de Lakermaat ?	Auto niet langs de weg; altijd zo geweest + wijkdienst kan er dan niet langs
Geen sloep noord-kant Antoniusstraat; nu gevaarlijk	Hartjensstraat als fietsroute mooi
Noord-kant Antoniusstraat; halte weggehaald (tenugbrengen ?)	Schuttersfeest + kermis; jaarlijkse evenementen
Landbouwverkeer moet de Hartjensstraat ook kunnen blijven gebruiken; verbreiden nu te smal	kavel 136 wil meebouwen + ontsluiting aan noordzijde
Hartjensstraat deels drukker, meer sluiproute	Extra ontsluiting ? Oostzijde Hartjensstraat
Aansluiting op provinciale weg; niet op ventwegen	Parkeerplaatsen zouden meer natuurlijk mogen zijn = vermindering overlast
Ontzien bewoners Hartjensstraat + Antoniusstraat	Bufferzone aanbrengen langs de Hartje straat
Drieheulenweg smal; werkt niet meer goed. A-weg wordt nu meer gebruikt	Stukje natuur Korenhoerterweg - Hartjensstraat; hoe wordt hier mee omgegaan iwm honden ?
Leijk; lengel zoveel mogelijk auto's	Beslist geen ontsluiting aan de Hartjensstraat; ernstige verkeersoverlast
prachtig wandelen	Parleren onder de eigen carport
veel scholieren - elektrische fietsen	Viaduct weg bij kruising Hartjensstraat en Burg. Van Breenweg (N316); rotonde maken
Op de fiets boodschappen doen in 's Heerenberg	Meilandseweg ; niet leuk voor ommetje
Belangrijkste route maar gevaarlijk naar 's Heerenberg ('s Heerenbergsseweg)	Belang van evenemententerrein + p-terrein voor schutterij+hermis+hets nieuws (waarde sociale controle)
Manege; route met oorsprong; landelijk begooid	

Verdiepingsavond 12 december 2022

Tafel: Dorp

waken voor 'elandjes' (nieuw is oud)	type mensen / dorps mensen	geen afdeling	trefpunt / ontmoetingsruimten
gezamenlijkheid	bij elkaar over de vloer (pi ieder voor zich	spontaneïteit stimuleren	ouderen vereenzamen
canalweg	geen anonimiteit	type mensen (saamhangigheid, leefbaarheid, minder	mensen leren
voorraag Lengeharen	weten wat mensen doen	individualisme, verenigingsleven)	buurt barbecue
geen anonimiteit	saamhangigheid / verenigingen weg	even snel elkaar helpen	kennismaken vanaf begin
geen mensen uit westen	mensen met een binding in het gebied	katholisisme	buurt maken moet weer terugkomen
samenwerking stimuleren	geen 24-uurs economie	meer feesten	westerlingen ontrachten maatschappij (gesloten karakters, anonimiteit)
moet uit jezelf komen	geeseeneerd gedrag	burendag	moet uit de mensen zelf komen
betrefje buien	worteling met het gebied	betrokken buien	niet afdwingbaar
meer ontmoeting	straat maatschappij veigroot van 200 m naar 5 km	evenementen organiseren	zicht op elkaar vanuit de tuin
jongeren terug	contacten via voortuin	nieuwe bewoners aarden/betrekken	spontane momenten (waterballet + krat pils)
technologie zorgt voor verandering	gemeenschappelijk onderhouden	buurt maken, zo niet dan geen spontane hulp	ontmoeten
spontaneïteit	voorkeur voor Lengelse mensen	helpen in nood	jongeren moeten terug
meer activiteiten	looproutes die elkaar kruisen	openheid	voorzieningen terug in Lengel
betrokkenheid	ontmoetingspleinen (hotjes, speelplekken)	privacy - stijlje eigen tuin	
ongedwongen	achterom welkom	ontmoetingsplekken	
op straat praatje maken	speelgelegenheid	lage haagen, wel afschiding	
sociaal fatsoen	park voor ontmoeten		
kinderen veilig	moet uit de mensen zelf komen		

Verdiepingsavond 16 december 2022				
Tafel Wonen				
Wens: privacy in achtertuin			Tegenover het dorpshuis een evenementenplein met parkeren realiseren. Daar omheen ruimte voor sociale voorzieningen voorzien.	
senioren geschikt			Bijv een gezondheidservicepunt en een winkeltje met vrijwilligers.	
zorgfunctie voor boerderij ?			Het dorpshuis moet het hart van Lergel worden, tussen Tramwijk, VL-terrein en Lakermaat	
Schuurwoningen in de natuur opgenomen !!			Geeltjes bij tafel wonen:	
Woningen zijn belangrijk			woningen erbij? Absoluut	
geen hoogbouw maar normale woning			11 m ? 9 m ? Hoog ? Bebouwing	
verspringende rijtjes - privacy			landschapsarchitectuur	
bewoners afspiegeling van de maatschappij			auto - onvriendelijke inrichting	
alle lagen van de bevolking kanshebbers jong, oud, arm, rijk			verhuizen: een straatje verder voor energie label A	
plan auto-onvriendelijk maken			natuurspeelplek: geen hangjongeren	
belangrijk voor een brede doelgroep van de bevolking zowel jong als oud			bungalow met privacy	
de oude boerderij intact houden eventueel zorg			zorgfunctie in oude boerderij	
Recht van overpad tussen nr 27-29 wat wordt de situatie ?			landwinkel - kas in het midden	
niet idee dat we in een grote wijk wonen			hoe houdt je het na 5 jaar nog goed ?	
landelijke woningen met hout en groene daken			1,5 km afstand windmolens	
liefst een knarrenhofje achter ons (Antoniussstraat 25-37)			houten woningen : mofsdaken	
Geen hoogbouw; geen appartementen			zonnepanelen; bouwen niet erop	
Betaalbaar in het groen wonen			sociale woningbouw in het midden	
1. laags woningen			coulossen landschap terugbrengen	
Gevarieerd om gemixte groep te krijgen			tuin hartstikke mooi maar om erin te zitten	
natuurlijke materialen			privacy, we hoeven elkaar niet steeds te zien	
geen hoogbouw			privacy; niet de hele tijd 'hol' zeggen	
duurzame materialen			hangjongeren overlast bij gemeenschappelijke tuinen	
energievoorziening (0 op de meter)			hangjongeren op parkeerplaatsen overlast	
wat is afstand tot windmolens ?			sociaal ondernemerschap	
Geschied wonen in een cirkel met bomen rondom			bos, bloemrijk, grasland als buffer	
De boerderij van Meijer voor een sociale onderneming, waarbij groenonderhoud een rol kan spelen in het beheer van groen			schiet/kegelbaan dorpshuis	
in de wijk.			varieer in leeftijd	
Menging van leeftijden			verschillende woningen zorg/oud/ jong/ arm/rijk	
			buffer tussen Antoniuskavels en woningen	

Verdiepingsavond 16 december 2022

Tafel Verkeer	
2 ontsluitingspunten ; 1 Meilandsedijk en 1 nuv gebouw (manege) carport; groen bij huis	Op grote kaart: Waar wil je dat mensen langs gaan ?
ondergronds parkeerplekken bij de sociale huurwoningen	Doetinchem via ontbrekende schakel centrum Lengelsew/meilandsedijk; check YCP
wel ontsluiting voor fiets en wandelpaden richting Hartjensstraat/Azewijn vanuit Lengel	Niet via Korenh. Weg / antoniussstraat / Landweg / evt met paaltje via Hartjensstraat
Bushalte	geen fiets nu te druk -> maar wordt veranderd met fietspaal (30 km/u)
Wat gebeurt met vrachtwagen	halte bij fitness
Brievenbus hebben we niet	aansluiten op wandelroute VVL
Niet ontsluiting in Lengel; Antoniusstraat dus via Meilandsedijk ontsluiten dan wordt het ni veel drukker op bestaande wegen zoals Antoniusstraat en Landweg	Geen speeltuin = hangjeugd, tenzij veel sociale controle -> niet in achtertuin Antoniusstraat
nu al te merken met kleinere wijk Trambaan	Trambaan heeft al voor extra verkeer gezorgd
Indien 2-de ontsluiting noodzakelijk is dan bij manege en aansluiten gelijk op de nieuwe rondweg	Hoe VVL-terrein ontsluiting ?
Autoluismaken Antoniusstraat (drukte); zoveel mogelijk ontlasten	meeste fietsen middelbare school (Doetinchem 90%; Silvolde 10%)
Auto-ontsluiting via Meilandsedijk en Hartjensstraat bij manege	Geen bus door A-straat
Parkeer bij huis + ruimte voor algemeen parkeren	2-de ontsluiting bij dorps huis maar dit moet ook evenemententerrein blijven en dan komt er meer verkeer op Antoniusstraat
Evenemententerrein (speelgoedfabriek) ; gras niet bestraat	ontsluiting noord op Hartjensstraat voor fiets ok , niet voor auto's
Wandelroutes -> kans om oude verbinding achter manege mee te krijgen als route	Antoniussstraat veel te druk voor spelen; deels op trottoir maar dat is smal en op stoep wordt ook geparkeerd
Spelen nu veel op straat (opletten nu al druk); natuurlijk spelen	ook veel vrachtwagen op Antoniusstraat - ondanks rondweg
Geen ontsluiting Hartjensstraat	Energiecoöperatie ?
stadspark achter huizen Antoniusstraat	Centraal laadstation bij p-plek ? Nee, wens op eigen zonnepanelen, stroom of mini-we
Geen ontsluiting Hartjensstraat als deze breder wordt gemaakt	Centraal laadstation bij p-plek ? Nee, wens op eigen zonnepanelen, stroom of mini-we
2 ontsluitingen aan de Meilandsedijk met rotonde op de Lakernaat	1,3 pp te weinig; men heeft veel meer auto's, voorzieningen ver weg
woonerf = meteen duidelijkheid parkeren	30 km/uur, maar verplicht ? Opgevolgd ? Niet officieel ?
Fietspaden	rare knik voor rotonde N316 (noordkant ri doetinchem)
Auto te gast - alleen in aangegeven vakken	Parkeren: goed laden/lossen, dan elders parkeren wel ok voor ouderen en kleine kids
Antoniussstraat is al een te drukke weg zeker met ontwikkeling van VVL-terrein; deze straat niet verder belasten	of parkeren naast huis (is niet gelijk aan uitzicht); afstand ?
Ontsluiting Lakernaat via de Meilandsedijk en Hartjensstraat bij de manege	Wens voor wandelroutes / hondenuitlaatplaats
Kaartjes:	Hartjensstraat: onderdeel fietsknooppuntenroute
Als 2-de ontsluiting moet dan op Hartjensstraat bij kavel 682 ; weiland toevoegen ?	ommetje; ri bos in gebied hoeft niet
Ontsluiting via gemeentelijke perceel; bonus is verbinding met dorps huis	centrum 's Heerenberg is ver; Bongerd is niets meer
privacy ongelukken, geen aansluiting ook niet fiets	Bosmanhuus: hart van Lengel
kavel 705 RVO	Landweg: deels geen trottoir; gevaarlijk
bij nieuw aansluiting H-straat toch via rondweg (=80 km/uur)	Belasting Landweg nu al hoog
Geen aansluiting maken op Hartjensstraat recht tegenover bestaande woningen	Fietsroute: nu rustig / druk ?
Route naar Arnhem via Zeddam	Locatie Bredeschool / KDV/basisonderwijs / bibliotheek (op kaart aangegeven westelijk 's Heerenberg)
Ok route Doetinchem via verlengde van Antoniusstraat (mensen uit wijk Trambaan)	Oversteek bij deze voorzieningen niet fijn; graag herinrichten
Tafel Verkeer tafelleed:	Brievenbus
Rotonde Meilandsedijk voor ontsluiting wijk	Tafel Verkeer tafelleed:
De Lakernaat zou een fiets/wandelroute moeten krijgen richting Dorps huis, zou het centrum moeten worden	Stil wegdek op Antoniusstraat, Landweg+Lengelseweg
In de Lakernaat wandeel/fietsmogelijkheid	Wie is waar verantwoordelijk voor ? Fam Meljer en gemeente ?
Parkeren niet perse vast voor de woning	Belangrijk wandel en fietsroute
Natuurspeelplaats realiseren in de wijk	Angst: teveel verkeer door noordzijde
Ontsluiting via Hartjensstraat; werk in Doetinchem / Arnhem en Duitsland	Meerwaarde: bushalte wandel en fietsroute door Lakernaat
Goede ontsluitingsroute Oost op rondweg	parkeer naast het huis
Goede ontsluitingsroute west 's Heerenberg	Schoolroutes -> auto te gast - stil asfalt
Verlichting milieuvriendelijk	ontsluiting ri noord en zuid
vervuiling 's nachts mbt natuur/dieren	argumenten:
Brievenbus in Lengel	ri 's Heerenberg: via Lengelseweg
Geen felle verlichting	aanrijtijden hulpdiensten
Mooie stenen wegen; oud hollands	ri Arnhem/Doetinchem -> via ontbrekende schakel
een mooie nieuwe Antoniusstraat	noodzaak twee ontsluitingen ?
Verlichting laag aan de grond	ontlasting fietsroutes - Korenkosterverweg+ hartjensstraat (fietsroutenetwerk)
Fietspad langs ipv op Hartjensstraat	voorkeur : 1 ontsluiting aan zuidzijde
	Neem mee: herinrichting Antoniusstraat + Landweg -> toename verkeer (auto) itt fietsers

Verdiepingsavond 16 december 2022

Tafel Landschap

Aandacht voor de steenuil, torenvalk en vleermuizen	Water / wadi en infiltratie + water voor biodiversiteit (klein laten staan)		
Afwisselende zichtlijnen + groen	Schape als beheerder		
Lanen, paden	Biodiversiteit		
Huizen achter Antoniusstraat: verbinding oud en nieuw; groene buffer; schape, fruitbomen	Boomgaarden delen		
Eerst een park dan woningbouw (staat geschreven achter de woningen Antoniusstraat)	Voorom verrommeling (schuttingen, rommel)		
Adres om (ook oude soorten) fruitbomen te bestellen/kopen: Olderas in Doesburg	honden - zorg - voorzieningen		
Nagaan strook achter woningen Antoniusstraat (7 woningen) --> gemeentegrond ? (is niet blauw gekleurd); perceel 767 en 65	geen honden losloopegebied		
	Water robuust		
Tafelkleed:	Stop de versterking (in Lengel niet, s Heerenberg tegelt)		
Groen aan de buitengrenzen	Duisternis; dynamische verlichting		
Zeker geen hoogbouw (2 verdiepingen)	In de omgeving is nog geen gescheiden watersysteem		
Beplanting die 't hier ten goede komt	kan het regenprobleem van de burens bij ons opgelost worden		
paden	Natuurinclusief + natuurlijke uitstraling (woningen)		
knotwilgen / waterpartijen	Hoe meer groen hoe beter		
Hoe haal je de aantrekkelijkheid/ afwisseling er weer in	oplossing / aandacht hondenoep		
nu: recreatief blinde vlek	Pas bouwplan aan aan bestaande bouw--> afstand + beplanting voor bestaande bouw		
niet alleen bomen ook struiken	voorkom lichtvervuiling en minimaliseer lichtvervuiling van Docks		
slingerend	geluidsverlast van verkeer tegengaan		
het landschap van voor de ruilverkaveling was mooier, diverser	teggangaan verrommeling		
Natter voor de ruilverkaveling	Onderhoud beheer? Door wie?		
walnoten, kastanjes, fruitbomen voor iedereen	Fruitbomen voor iedereen		
Steenuilen	diversiteit		
Geen (?) ooevaars, uilen vleermuizen	Duisternis als kwaliteit		
Natuurinclusief bouwen	houtwallen --> vogels		
Divers = niet 1 soort	Bosachtig stuk		
verschillende zorg elementen -> beheer (gemeente beheer)	geen eiken! wel wintereik		
Klimaatrobuust	Beuken verdringen alle andere begroeiing		
Verre zichten; afwisselen met groen	Natuurinclusief bouwen		
Schotse hooglanders; echte natuur	Duisternis als kwaliteit		
Paarden als beheerder? Routes?	Glooiend landschap waar de woningbouw in opgaat		
Beheer	Fruitbomen		
sociaal: nieuwe burens welkom	Water		
Biodiversiteit	Schape		
Groene buffer = waterinfiltratie	Regenwater zichtbaar in het gebied vasthouden		
natuurliehebbers	Vleermuizen / natuurinclusief bouwen		
	langs/achter de woningen Antoniusstraat groen --> uitzicht beperken op nieuwbouw; licht schuwe omgeving		

Verdiepingsavond 16 december 2022							
Tafel Dorp:							
Betrokkenheid - ouder persoon werd door buurt verzorgd	noord/zuidkant vershilt (buurtclubje)	Vroeger echt vanuit verplichting / noodzaak ---> associatie	verbinding / contact				
buurtje binnen dorp (nieuwjaarsdorp, bbq)	hechte gemeenschap vs nieuw en innovatie	ervaring wat minder hechting	naoberschap moet gestimuleerd worden				
Vrijwilligerswerk (functie in buurthuis)	zelf selecteren	verloren generatie--> was geen betaalbare woningen	buurtcontact (april alleen online ?)				
Lengel vroeger echt met elkaar, door nieuwe vreenden wordt dit minder	stichting welcom	Dorpshuis moet echt meer centraler werken / functioneren	kleine winkel met lokale producten				
clubjes binnen het dorp	initiatief komt vanuit mensen zelf	variatie in verenigingen	privacy belangrijk				
parties tussen woningen--> veel informele / toevallige ontmoetingen	verbinding tussen mensen (cultuur, sport)	evenemententerrein	Varselder (kinderboerderij)				
zorgen voor elkaar (oliebollen, pizza, taart dat over is)	faciliteiten	initiatief van bewoners	helpen met de kleine dingen				
buurt maken	gezondheidscentrum (in 's Heerenberg Oost)	winkel	op elkaars huis passen				
via achterdeur naar elkaar	ontmoetingscentrum	cursussen (AFD)	buurtmaken is er niet meer				
Hoe groot buffer tussen aangrenzende percelen Antoniusstraat en nieuwe	landwinkel	buurtwinkel (door de burgers)	weinig tijd meer (druk, druk, druk)				
rol voor stichting Welcom	cursussen	initiatief moet bij mensen vandaan komen	op camping lukt het wel				
Dorpshuis moet een centrale rol krijgen	zicht vanuit woningen op elkaar maar ook privacy	privacy belangrijk	plek karakter geven dat bepaald gedrag stimuleert				
Cursusaanbod, legeuren burendag	Herberger (ouderen)	karakter naoberschap					
ijsbaan reviven	Tegengaan verrommeling		plaatsen amphi-theater / openlucht plek voor bijeenk. buiten				
Bosmarthuis meer openstellen	Nieuwe elementen--> landwinkel (ontwikkeing boerderij, landkas: ruimte voor verbouwen, samen een winkel runnen,		overdekt voor muziek, kunst en cultuur				
Burendag	gezondheidscentrum (1-ste lijns), knarrentroffes + zorg, kinderopvang + ouderen)		Dorpshuis centraal				
Lengel 300 inwoners; Lakermaat ca + 750 inwoners			zoekverbinding				
Creer hechte nieuwe gemeenschap (VVI-terrein, Lakermaat, huidige Lengel)			Speeltuin				

Enkele sfeerbeelden

